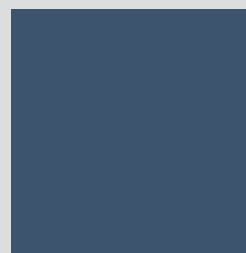
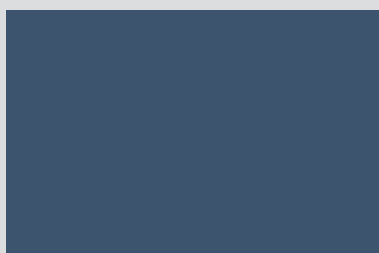
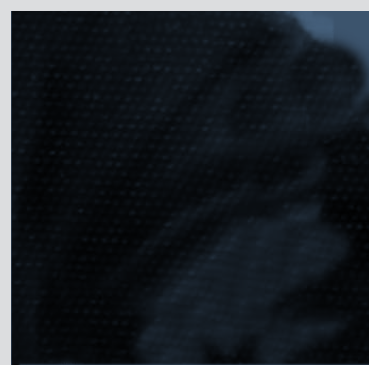

Władysław Goral

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

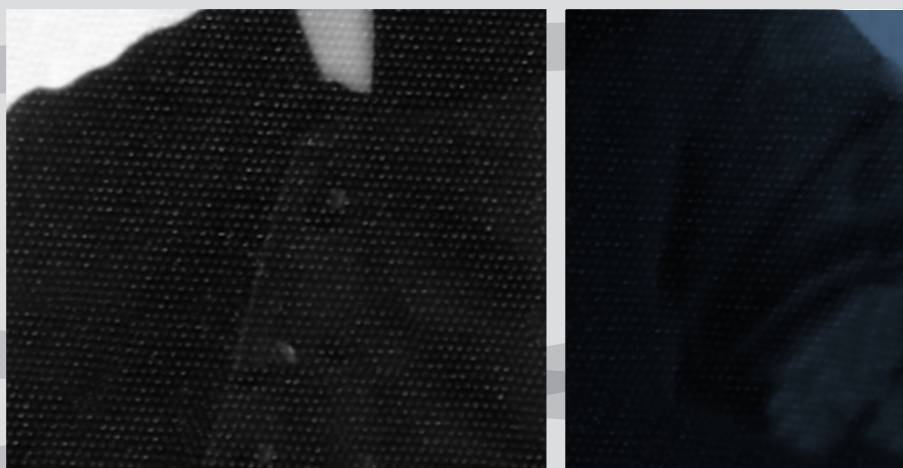
**BIOGRAFIE
WYSTAWY
ELEMENTARNE**

Człowiek wszechstronny

Władysław Goral (1898-1945) – utalentowany duszpasterz, wychowawca, rekolekcjonista i wizytator katechetyczny, działacz społeczny oraz charytatywny, kapłan francuskiej Polonii, profesor Seminarium Duchownego w Lublinie, redaktor „Wiadomości Diecezjalnych Lubelskich”, asystent kościelny dla diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, kapelan Chrześcijańskiego Uniwersytetu Robotniczego, korespondent Instytutu Badań nad Komunizmem, uczonek, publicysta, autor *Protekcji*, prezes Związku Kapłanów „Unitas”, biskup pomocniczy diecezji lubelskiej, więzień Zamku Lubelskiego, „samotnik” z KL Sachsenhausen, ofiara „Sonderaktion Lublin” oraz niemieckiej polityki represyjnej z lat 1939-1945, a także jeden ze 108 polskich męczenników z okresu II wojny światowej.

→ Zdjęcie z dowodu osobistego
ks. W. Goral
ze zbiorów Archiwum
Archidiecezjalnego Lubelskiego

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

**„(...) Z oczu i całej postaci
płynęło dostojęństwo
i powaga, ale połączone
z dobrocią i życzliwością. (...)
Odznaczał się głęboką kulturą,
płynącą z zaszczytnego
pojmowania kapłaństwa (...).”**

Fragment relacji ks. Dominika Maja, byłego ucznia ks. Władysława Goral.
M. Matysek, *Ecce Sacerdos Magnus. Szkice do portretu błogosławionego biskupa
Władysława Goral*, [w:] *Błogosławiony biskup Władysław Goral. Czas i miejsce
posługi*, red. C. Taracha, Lublin 2009, s. 188.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Biskup Władysław Goral
ze zbiorów Archiwum
Archidiecezjalnego Lubelskiego

Syn ziemi lubelskiej

Późniejszy błogosławiony Władysław Goral przyszedł na świat 1 maja 1898 r. we wsi Stoczek koło Krasienina. Był szóstym z dziewięciorga dzieci Kajetana Goral i Julianny z Zielińskich. Ugrunтовani silnie w wierze rodzice przekazali dzieciom wartości chrześcijańskie i moralne oraz zadbali o ich dobre wychowanie. Rodzina utrzymywała się z wielohektarowego gospodarstwa i pracy własnych rąk.

Wkrótce po narodzinach, 8 maja 1898 r., młody Władysław przyjął chrzest w kościele pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Dysie. W parafii tej przystąpił również do Pierwszej Komunii Świętej.

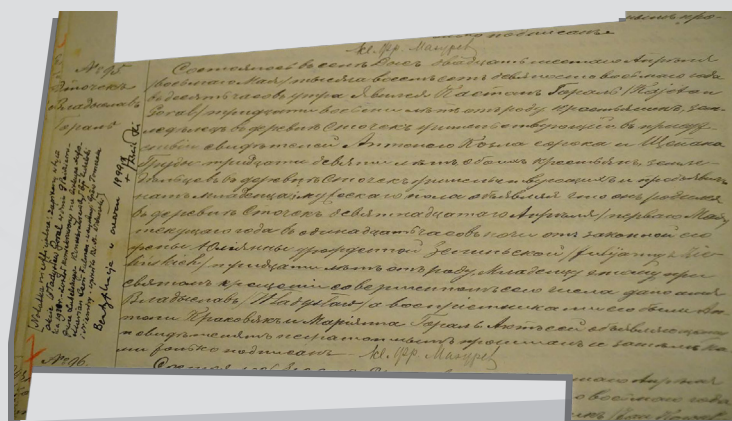
← Rodzice kapłana Kajetana Goral i Julianny z Zielińskich

📷 ze zbiorów rodziny bpa Goral

↓ Akt urodzenia ks. bp. Goral.

Na marginesie adnotacja o beatyfikacji

📷 ze zbiorów parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Dysie

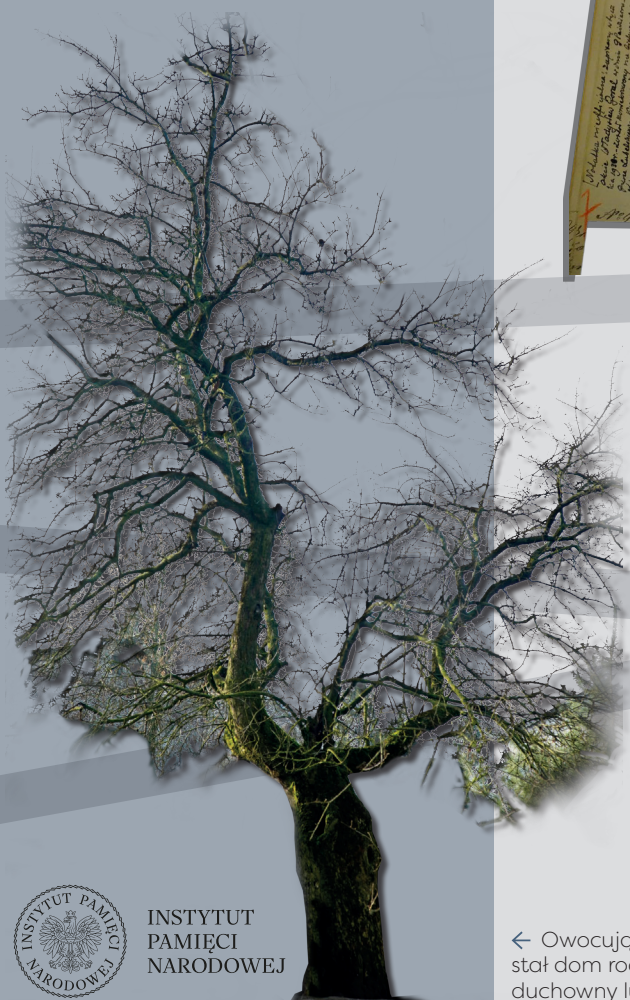
↓ Odnowiony dom rodzinny biskupa z oryginalnymi elementami. Budynek został przeniesiony ze Stoczka do Kazimierza Dolnego. Jego obecnymi właścicielami są państwo Tarłowscy

📷 ze zbiorów C. Tarachy, krewnego biskupa

← Owocująca do chwili obecnej jabłoń w miejscu, gdzie niegdyś stał dom rodzinny ks. Władysława Goral. W trakcie pobytu w Stoczku duchowny lubił siadywać pod drzewem, robiąc przerwę od pracy lub oddając się lekturze

📷 S. Maliszewska

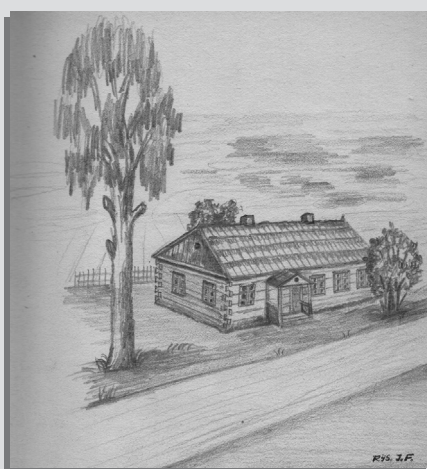
INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Utalentowany uczeń

← Władysław Goral (w środku) w towarzystwie starszych braci Stanisława (ur. 1893 r., po prawej) oraz Jana (ur. 1895 r.)
 ze zbiorów J. Goral, krewnego biskupa

→ Szkoła Powszechna w Nasutowie, do której uczęszczał Władysław Goral. Rysunek pochodzi z kroniki szkolnej Szkoły Podstawowej w Nasutowie prowadzonej przez Albina Mazurkiewicza i kontynuowanej przez Jana Filipka
 ze zbiorów rodziny J. Filipka

Kajetan i Julianna Goralowie dbali zarówno o wychowanie, jak i wykształcenie dzieci. Syn Władysław, odznaczający się ogromnym zapaleciem do nauki, został najpierw wysłany do wiejskiej Szkoły Powszechnej w Nasutowie, a następnie do męskiego, czteroklasowego progimnazjum w Lubartowie.

W 1917 r. przyszły biskup wstąpił do Seminarium Duchownego w Lublinie. Jego głęboka religijność, pracowitość oraz pasja naukowa nie umknęły uwadze biskupa lubelskiego Mariana Leona Fulmana. Po otrzymaniu święceń subdiakonu i diakonu w 1920 r. Władysław Goral wyjechał na studia do Rzymu. Dwuletni pobyt w Wiecznym Mieście zaowocował uzyskaniem doktoratu z filozofii na Papieskim Uniwersytecie Gregoriańskim. Od 1922 r. kontynuował naukę na Uniwersytecie we Fryburgu Szwajcarskim, gdzie zdobył stopień licencjata z teologii.

↑ Dyplom potwierdzający uzyskanie stopnia doktora filozofii przez ks. Goral
 ze zbiorów J. Goral, krewnego biskupa

↑ Dyplom ukończenia studiów licencjackich z teologii
 ze zbiorów C. Tarachy, krewnego biskupa

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Droga kapłańskiej posługi

Podczas pobytu w Rzymie 18 grudnia 1920 r. w Bazylice św. Jana na Lateranie 22-letni Goral został wyświęcony na kapłana. Sakramentu udzielił mu włoski duchowny - arcybiskup Giuseppe Pallica. Następnego dnia odprawił swoją pierwszą Mszę Świętą w bazylikach papieskich św. Piotra i Pawła. Kolejnym istotnym etapem w drodze duchowej ks. Goralu było mianowanie go biskupem pomocniczym diecezji lubelskiej. Sakrę biskupią przyjął 9 października 1938 r. w katedrze lubelskiej.

← Prawdopodobnie pierwsza zachowana fotografia, na której przyszły błogosławiony jest w sutannie

📷 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

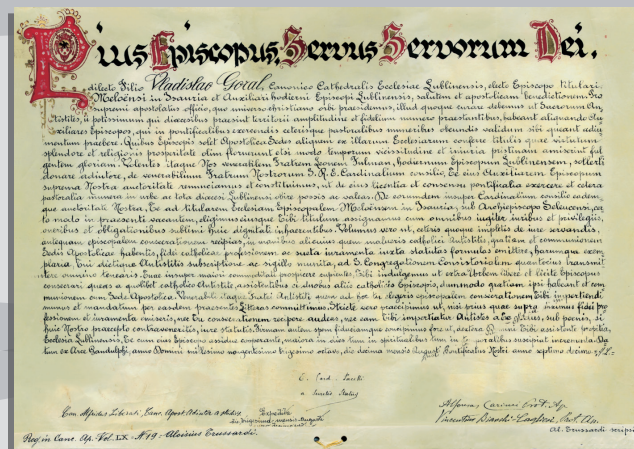
↓ Obrazek pamiątkowy wydany w związku z pierwszą Mszą Świętą celebrowaną przez ks. Goralu „u grobu Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Rzymie”

📷 ze zbiorów J. Goralu, krewnego biskupa

← Ks. W. Goral podczas uroczystości przyjęcia święceń biskupich. W tym dniu mianowano go również biskupem tytularnym Meloe in Isauria

📷 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

Bulla papieża Piusa XI wydana 10 sierpnia 1938 r., na mocy której ks. Władysław Goral został biskupem pomocniczym diecezji lubelskiej

📷 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Kapłan według serca Bożego

← Poświęcenie szkoły
w Cycowie, czerwiec 1939 r.
📷 ze zbiorów Archiwum
Archidiecezjalnego
Lubelskiego

→ Wizytacja parafii Podgórze
📷 ze zbiorów Archiwum
Archidiecezjalnego Lubelskiego

↑ Wizytacja cementowni Rejowiec, czerwiec 1939 r.
📷 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

↑ Wizytacja w parafii Czułczyce, czerwiec 1939 r.
📷 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

Priorytet dla ks. Władysława Goral, pośród licznych obowiązków, stanowiła posługa kapłańska i duszpasterska. Był on charyzmatycznym spowiednikiem oraz kaznodzieją. Często zapraszano go do prowadzenia rekolekcji, wygłaszania konferencji, wykładów, odczytów.

Biskup dokonywał wizytacji kanonicznych szkół oraz parafii. Celebrował nabożeństwa, a także uczestniczył w różnych uroczystościach.

Kapłan angażował się również w działalność na rzecz społeczności zakonnych i wspólnoty kapłańskiej. Z jego inicjatywy rozpoczęto budowę domu dla księży emerytów przy ul. Ogrodowej 12 w Lublinie. Opieką duszpasterską otaczał też siostry pasterki na Wiktorynie oraz ich podopieczne.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Ksiądz Profesor Goral

W 1926 r. ks. dr Władysław Goral wrócił do Polski. Niedługo później objął stanowisko profesora w Seminarium Duchownym w Lublinie. Przyszłych kandydatów do kapłaństwa nauczał przedmiotów z dziedziny filozofii (m.in. logiki), a także teologii fundamentalnej. Ujmował alumnów oraz przełożonych niesamowitą osobowością – otwartością, życzliwością, dobrocią, pracowitością, ogromną erudycją. Do końca pobytu w Lublinie brał aktywny udział w seminaryjnym życiu. Nie tylko prowadził wykłady, lecz także, wspólnie z alumnami oraz pracownikami, przeżywał uroczystości formacyjne oraz te wynikające z roku liturgicznego i cyklu pracy seminarium.

↑ Widok na Seminarium Duchowne w Lublinie
 ze zbiorów Biblioteki Metropolitalnej Seminarium Duchownego w Lublinie

→ Biskup Władysław Goral
 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

„(...) człowiek niezwykle subtelny, bardzo pracowity dla nas kleryków. On był naszym wykładowcą. Cały czas chciał służyć klerykom w seminarium (...) Nie obraził nikogo. A chciał zawsze każdego pochwalić (...).”

Fragment relacji ks. Józefa Bieńkowskiego, byłego alumn Seminarium Duchownego w Lublinie, ucznia bpa Władysława Goral.
 M. Matysek, *Ecce Sacerdos Magnus. Szkice do portretu błogosławionego biskupa Władysława Goral*, [w:] *Błogosławiony biskup Władysław Goral. Czas i miejsce posługi*, red. C. Taracha, Lublin 2009, s. 180.

→ Fragment dziennika duszpasterskiego bp. W. Goral
 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

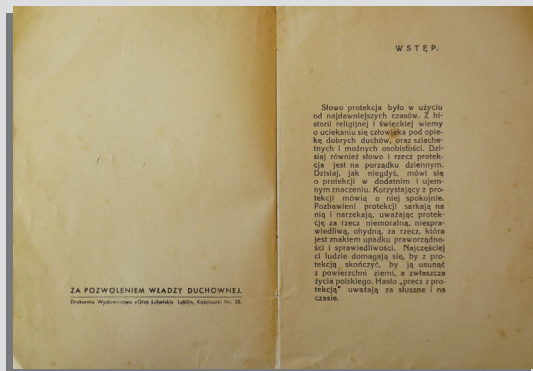
116.
 Włokory, 27-III-1929. *Chryptus krol.*
 (Na 116. Kongresie w Lublinie).
 1. Prezi Chryptusowi za jego nauki i pracę...
 2. Prezi Chryptusowi za jego - i jego...
 3. Prezi Chryptusowi za jego...
 4. Prezi Chryptusowi w urzędowaniu...
 5. Prezi Chryptusowi - za jego...
 (odpowiedź na jego...)
 117.
 8-IX-1929. Prezi Chryptusowi w urzędowaniu...
 Włokory, 8-IX-1929. *Prezi Chryptusowi*
 118.
 Włokory, 8-IX-1929. *Prezi Chryptusowi*
 119.
 Włokory, 8-IX-1929. *Prezi Chryptusowi*
 120.
 Włokory, 8-IX-1929. *Prezi Chryptusowi*

INSTYTUT
 PAMIĘCI
 NARODOWEJ

Publicysta i uczoney

← Fragment wstępu do eseju autorstwa ks. W. Goralą pt. *Protekcja*.
📖 ze zbiorów J. Goralą, krewnego biskupa

→ Program wykładów dla duchowieństwa
📖 ze zbiorów Archiwum Uniwersyteckiego KUL

↑ Wizytacja parafii Wojstawice, czerwiec 1939 r.
📖 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

Z KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO.

Uniwersyteckie wykłady dla duchowieństwa.

Rektorat Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w porozumieniu z rektoratem seminarium duchownego w Lublinie uregulował wykłady naukowe dla duchowieństwa w dniach od 2 do 5 lipca b. r. Ogólnym tematem wykładów będzie „Kościół”.

Szczegółowy program jest następujący:

- Dn. 2 lipca.
Godz. 10. Masa św. i otwarcie.
Godz. 11. Obiektywna wartość Odkupienia a symbolizm modernistyczny — X. prof. A. Słonkowski, Lublin.
Godz. 12. Kościół jako mistyczne ciało Chrystusa Pana — X. prof. A. Tymczak, Przemysł.
Godz. 5. Kościół jako najwyższy sędzia w zagadnieniach religijnych — X. prof. J. Kruszyński, Lublin.
Godz. 6. Czem Kościół może najbardziej pociągnąć do siebie współczesnych ludzi — X. rektor J. Małinski, Katowice.
Dn. 3 lipca.
Godz. 10. Kościół jako instytucja prawna — X. prof. M. Wyszynski, Łódź.
Godz. 11. Istota i zadania kapłaństwa w Kościele Chrystusowym — X. prof. T. Wilczyński, Lublin.
Godz. 12. Istota Masy św. w świetle współczesnych poglądów teologicznych — X. prof. E. Florowski, Kraków.
Godz. 5 i 6. Jedność Kościoła a współczesne prądy zjednoczenia Kościołów chrześcijańskich — X. prof. Wł. Goral, Lublin.
Dn. 4 lipca.
Godz. 10. Pojęcie Kościoła w nowszej teologii protestanckiej — prelegent będzie później podany.
Godz. 11. Pojęcie Kościoła w nowszej teologii prawosławnej — X. prof. M. Niechaj, Lublin.
Godz. 12. Postawa Kościoła względem współczesnych prądów umysłowych — X. prof. J. Pastuszka, Lublin.
Godz. 5. Postawa Kościoła wobec teorii i praktyki państw totalitarnych — X. rektor A. Szymański, Lublin.
Godz. 6. Dogmatyczne podstawy Akcji Katolickiej, jako pomocniczego organu kapłaństwa — X. dyrektor St. Wojas, Włocławek.
Dn. 5 lipca.
Godz. 10 i 11. Idee przewodnie w konkordatach, zawartych przez Piusa XI — X. prof. J. Witlicki, Lublin.
Godz. 12. Kościół i sprawy religijne w Konstytucji polskiej — X. prof. P. Kalwa.
Godz. 5. Czem jest Kościół dla Polski — prelegent będzie podany później.
Godz. 6. Czem jest Stolica Apostolska dla Kościoła i ludzkości — X. dyrektor Wł. Lewandowicz, Warszawa.
Wykłady będą się odbywać w gmachu K. U. L. Kierownictwo zastrzeżone sobie możliwość zmiany, o ile będzie konieczne. Karta wstępu wynosi 5 zł, mieszkanie, obiad, kolacja — 5 zł dziennie. We wszystkich sprawach związanych z wykładami, należy zwracać się pod adresem: Wykłady uniwersyteckie dla duchowieństwa, Lublin, Uniwersytet.
Zgłoszenia na mieszkanie i utrzymanie należy przekazywać najpóźniej do dn. 25 czerwca b. r.

Potwierdzam odbiór..... słownie.....
jako honorarjum za wygłoszenie referatu na Uniwersyteckich
wykładach dla Duchowieństwa w roku 1935.

Lublin dn. 12/7. 1935r.

x. prof. Goral

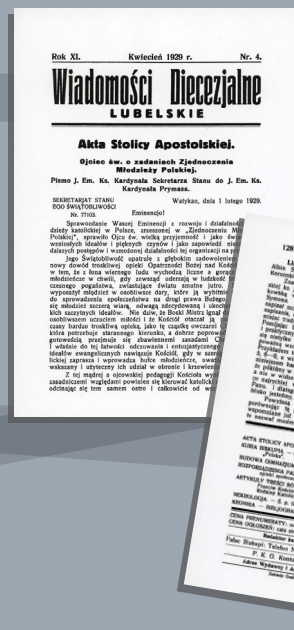
Konsequencyjnie
i. Wł. Goral

↑ Własnoręczny podpis ks. W. Goralą poświadczający rezygnację z pobierania wynagrodzenia za wykłady prowadzone na KUL-u
📖 ze zbiorów Archiwum Uniwersyteckiego KUL

Ks. Władysława Goralą, poza pracą dydaktyczną i wychowawczą, zajmowała również aktywność na polu naukowym. Obejmowała ona m.in. publikację artykułów naukowych, sprawozdań, udział w zjazdach, wygłaszanie referatów i odczytów. Przez ponad 11 lat ks. Goral odpowiadał za kształt miesięcznika Kurii Biskupiej w Lublinie — *Wiadomości Diecezjalnych Lubelskich*, na łamach którego ukazało się wiele jego artykułów. Od 1928 r. sprawował funkcję cenzora religijnych pozycji wydawniczych. Prowadził wykłady na KUL-u w ramach kursów akademickich organizowanych dla duchownych. Jego dorobek naukowy i popularyzatorski uzupełnia także filozoficzny esej pt. *Protekcja*.

↓ Pierwsza i fragment ostatniej strony *Wiadomości Diecezjalnych Lubelskich* z 1929 r.

📖 ze zbiorów Biblioteki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (domena publiczna)

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Działacz społeczny i charytatywny

Ksiądz Goral z wrażliwością wsłuchiwał się w potrzeby ludzi należących do różnych grup społecznych, służąc im zarówno słowem, jak i czynem. Bliskie jego sercu były szczególnie osoby biedne, opuszczone, chore, potrzebujące oraz zagubione duchowo. W posłudze duszpasterskiej pamiętał również o osadzonych w więzieniu na Zamku Lubelskim.

Aktywnie włączał się w pracę i działalność rozmaitych organizacji oraz instytucji. Wśród nich należy wymienić m.in. Chrześcijański Uniwersytet Robotniczy, Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe RP, Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności, a także Dom Dobrego Pasterza na lubelskim Wiktorynie.

← Ks. Władysław Goral przed domem Związku Kapłanów „Unitas” w Lublinie, któremu przewodził od 1931 r. Inną formą jego aktywności była funkcja asystenta kościelnego dla diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej
📷 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

→ Książeczka, w której ks. W. Goral zapisywał informacje o udzielonych ofiarach
📷 ze zbiorów J. Goral, krewnego biskupa

↑ Biskup W. Goral w otoczeniu sióstr ze Zgromadzenia Sług Jezusa oraz dziewcząt ze szkoły gospodarczej przy ul. Chmielnej w Lublinie, 1938 r.
📷 ze zbiorów ks. R. Ogrodnika, krewnego biskupa

↑ Bp Władysław Goral witany przez przedstawicieli społeczności żydowskiej w Pawłowie, 1939 r.
📷 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Patriota

Życie i działalność ks. bpa Władysława Goralą przypadło na przełomowe momenty w historii Polski, tj. okres zaborów, dwie wojny światowe, okres niemieckiej i sowieckiej okupacji. Mimo ogromnych trudności jakie każde z tych wydarzeń niosło ze sobą, kapłan nigdy nie stracił równowagi duchowej.

Ukierunkowany na niesienie pomocy drugiemu człowiekowi, podtrzymywał wiernych na duchu, udzielał materialnego oraz duchowego wsparcia. Nawet, przebywając poza granicami kraju m.in. we Francji, pełnił posługę duszpasterską wśród rodaków.

Nie opuścił swoich wiernych, kiedy Niemcy rozpoczęli bombardowanie Lublina. Nawiedzał parafie, pocieszał mieszkańców, wygłaszał patriotyczne kazania oraz celebrował Msze Święte w intencji Ojczyzny.

← Dowód osobisty ks. W. Goralą
ze zbiorów Archiwum
Archidiecezjalnego Lubelskiego

→ Ks. Goral podczas wyprawy
w Tatry (Morskie Oko), lato 1928 r.
Kapłanowi towarzyszą
ks. Jan Dąbrowski, Władysław
Sieńko i przewodnik
ze zbiorów J. Goralą,
krewnego biskupa

← Kartka pocztowa wysłana przez
ks. W. Goralą do szwagra Józefa
Olszewskiego z ziemi francuskiej,
15 kwietnia 1924 r.
ze zbiorów ks. R. Ogródnika,
krewnego biskupa

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Wypowiem klechom wojnę*

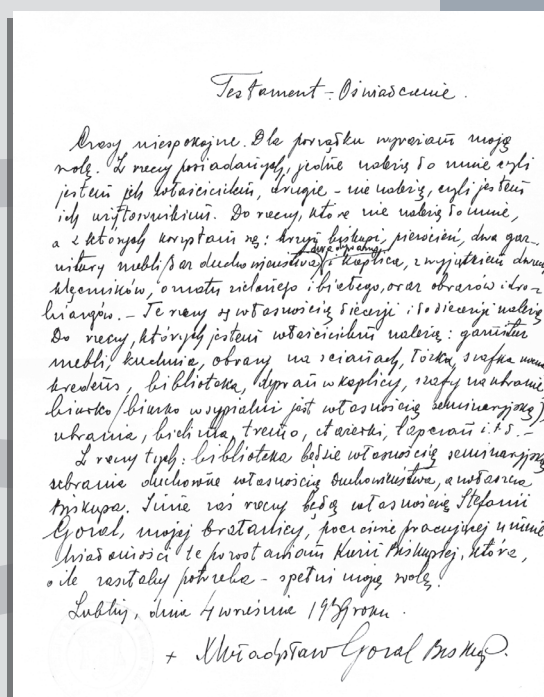
↑ Pomnik upamiętniający ofiary egzekucji z 23 grudnia 1939 r. (widok obecny). W Lublinie Niemcy przystąpili do masowych aresztowań 9 listopada 1939 r., rozpoczynając tym samym trwającą do 27 listopada 1939 r. akcję pod kryptonimem „Sonderaktion Lublin”. Jej ofiarami stali się przedstawiciele lubelskiej inteligencji, w tym m.in. biskup pomocniczy lubelski Władysław Goral
 📷 S. Maliszewska

↑ Archikatedra św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Lublinie (widok obecny). W jej podziemiach znajduje się m.in. tablica pamiątkowa ku czci bp. bpa Władysława Goral, a także grób lubelskiego biskupa Mariana Leona Fulmana. W wyniku największego bombardowania Lublina – 9 września 1939 r. – katedra doznała dużych zniszczeń
 📷 S. Maliszewska

Mieszkańcy Lublina już 2 września 1939 r. doświadczyli okrucieństwa II wojny światowej. Tego dnia lotnictwo niemieckie po raz pierwszy zbombardowało miasto.

Po całkowitym zajęciu Lubelszczyzny władze okupacyjne przystąpiły do planowanej likwidacji polskiej inteligencji. Wśród osób przeznaczonych do eksterminacji znalazło się również katolickie duchowieństwo, postrzegane jako jedno z największych zagrożeń dla III Rzeszy. W ocenie okupanta księża, nauczyciele, adwokaci, profesorowie czy lekarze mogli pobudzać społeczeństwo do działania, podtrzymywać postaw patriotyczne i wzmacniać solidarność społeczną. Do pierwszych zatrzymań przedstawicieli polskiej inteligencji na terenie Generalnego Gubernatorstwa doszło już w listopadzie 1939 r.

← Testament bpa Goral
 sporządzony 4 września 1939 r.
 📷 ze zbiorów Archiwum
 Archidiecezjalnego Lubelskiego

* Z fragmentu wypowiedzi Generalnego Gubernatora Hansa Franka podczas posiedzenia rządu GG z grudnia 1939 r.

INSTYTUT
 PAMIĘCI
 NARODOWEJ

Więzień Zamku Lubelskiego

Biskup pomocniczy lubelski Władysław Goral został aresztowany 17 listopada 1939 r. przez funkcjonariuszy niemieckiej policji bezpieczeństwa. W grupie zatrzymanych znalazł się również biskup lubelski Marian Leon Fulman oraz inne osoby przebywające tego dnia w Kurii Biskupiej, Domu Biskupim, a także w Seminarium Duchownym.

Oskarżonych przewieziono do więzienia na Zamku Lubelskim. 27 listopada 1939 r. nad zatrzymanymi biskupami oraz 11 księżmi odbył się groteskowy proces przed niemieckim sądem doraźnym.

Wyrok śmierci, na skutek interwencji Stolicy Apostolskiej, został duchownym zamieniony na dożywotnie osadzenie w obozie koncentracyjnym. Aresztowanych kapłanów 3 grudnia skierowano do KL Sachsenhausen

↑ Więzienie na Zamku w Lublinie w okresie okupacji. W latach 1939–1944 na Zamku Lubelskim funkcjonowało niemieckie więzienie Policji Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa
📷 ze zbiorów Muzeum Narodowego w Lublinie

↑ Pałac Biskupi przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2 – siedziba Kurii Metropolitalnej (widok obecny)
📷 S. Maliszewska

↑ Marian Leon Fulman – biskup diecezji lubelskiej w latach 1918–1945. Z jego rąk W. Goral przyjął święcenia subdiakonu i diakonu
📷 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Więzień KL Sachsenhausen

← Brama wejściowa na teren byłego niemieckiego obozu koncentracyjnego Sachsenhausen (widok obecny).

📷 M. Wójtowicz

→ Zachowane skrzydło tzw. Zellenbau – budynku w kształcie litery T, pełniącego funkcję więzienia obozowego i Gestapo

📷 ze zbiorów Gedenkstätte und Museum Sachsenhausen

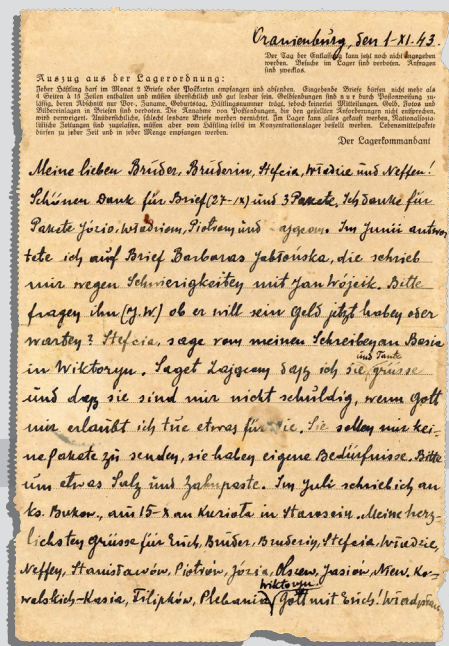

„Tenże, który, jak my wszyscy, nosił ubiór więzienny, robił na mnie od dawna szczególne wrażenie z powodu swego ciągle pogodnego oblicza.(...) Przy okazji szepnął mi: jestem tu już od pięciu lat (...). Biskup robił wrażenie człowieka zupełnie zadowolonego i pogodnego, tj. w tych warunkach, wrażenie świętego.”

Fragment relacji Franza von Galena.

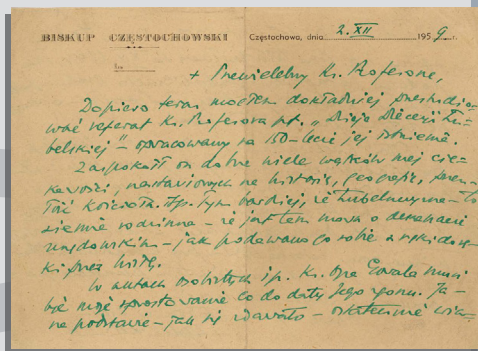
Cyt. za: J. Maciąg, *Śługa Boży ks. biskup Władysław Goral (1898–1945)*,

[w:] *Męczennicy za wiarę 1939–1945*, red. W. M. Moroz, A. Datko, Warszawa 1996, s. 117.

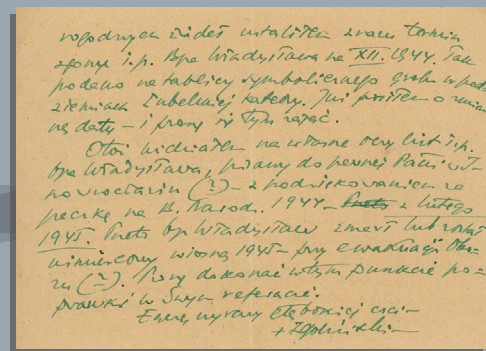
↑ List bpa W. Goral'a wysłany z KL Sachsenhausen do rodziny, 1 XI 1943 r.

📷 ze zbiorów J. Goral'a, krewnego biskupa

List bpa Zdzisława Golińskiego z 2 grudnia 1959 r. do ks. Zbigniewa Starnawskiego, informujący o dacie śmierci bpa Goral'a w 1945 r.

📷 ze zbiorów ks. R. Ogrodnika, krewnego biskupa

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Jeden z 3 spośród 108

Podczas VII pielgrzymki do Polski 13 czerwca 1999 r. papież Jan Paweł II dokonał w Warszawie beatyfikacji 108 Sług Bożych, męczenników Kościoła w Polsce z okresu II wojny światowej. W tym gronie znalazło się trzech biskupów: Antoni Julian Nowowiejski – biskup płocki, Leon Wetmański – biskup pomocniczy diecezji płockiej, Władysław Goral – biskup pomocniczy diecezji lubelskiej.

Każda ze wspomnianych 108 osób była ofiarą represyjnej polityki niemieckich władz okupacyjnych w latach II wojny światowej. W Polsce szczególnym miejscem upamiętnienia ich męczeństwa jest Sanktuarium Matki Bożej Licheńskiej Bolesnej Królowej Polski.

↓ Karta wstępu na Mszę Świętą beatyfikacyjną 108 męczenników II wojny światowej w dniu 13 czerwca 1999 r.
📷 ze zbiorów ks. R. Ogrodnika, krewnego biskupa

← Obraz przedstawiający 108 męczenników II wojny światowej beatyfikowanych 13 czerwca 1999 r. Jego oryginał przechowywany jest w Sanktuarium Matki Bożej Licheńskiej Bolesnej Królowej Polski. Dniem wspomnienia Błogosławionych 108 męczenników stał się 12 czerwca
📷 ze zbiorów Archiwum Sanktuarium w Licheniu

↓ Jedna ze ścian kaplicy Błogosławionych 108 męczenników w Sanktuarium w Licheniu. Portret bł. bpa W. Goral'a w górnym rzędzie pośrodku
📷 ze zbiorów Archiwum Sanktuarium w Licheniu

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Żywa pamięć

Pamięć o bł. biskupie Władysławie Goralu znajduje odzwierciedlenie na różnych polach działalności społecznej, naukowej, dydaktycznej, artystycznej, a także jest realizowana poprzez działalność architektoniczną. Głównymi „kustoszami pamięci” o Błogosławionym są krewni biskupa. Służą temu również organizowane od 2006 r. zjazdy rodziny Goralów.

Prezentacja różnych aspektów życia bł. bpa Goralu podejmowana jest także na płaszczyźnie naukowej. Jego osoba staje się tematem przewodnim konferencji naukowych, jak chociażby tej zorganizowanej na KUL-u 4 kwietnia 2006 r. oraz 5 maja 2008 r. pt. *Błogosławiony Władysław Goral biskup i męczennik (1898–1945)*.

Postać bpa Władysława Goralu przybliżają również: film dokumentalny Szczepana Barczyka z 2021 r., skomponowany na jego cześć utwór pt. *Warstwy światła* autorstwa Jerzego Kornowicza, a także płyta z kompozycjami dr. Marka Bochniaka pt. *Na żywot wieczny*.

← Jan Goral – jeden z „kustoszy pamięci” o bł. bp. Władysławie Goralu, który w ręku trzyma dyplom potwierdzający uzyskanie stopnia doktora filozofii przez swojego krewnego

📷 S. Maliszewska

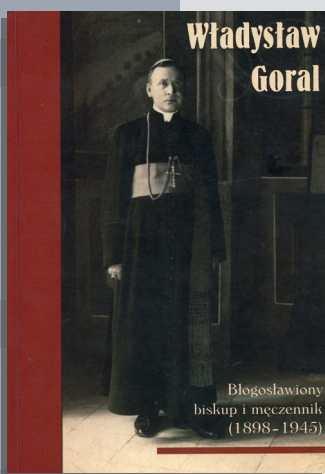
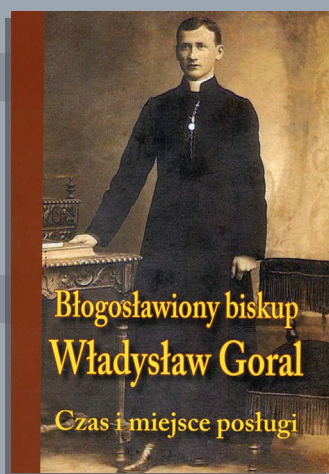
↓ Zjazd rodziny Goralów

📷 ze zbiorów C. Tarachy, krewnego biskupa

← Medal okolicznościowy wybitny na pamiątkę 100-lecia święceń kapłańskich bł. bpa Władysława Goralu

📷 ze zbiorów C. Tarachy, krewnego biskupa

↑ Wynikiem konferencji zorganizowanych na KUL-u są dwie publikacje naukowe pod redakcją dr. hab. Cezarego Tarachy

📷 A. Łukasik

↑ Okładka płyty pt. *Na żywot wieczny* nagranej przez lubelskiego organistę z okazji 100-lecia święceń kapłańskich ks. Goralu

📷 ze zbiorów C. Tarachy, krewnego biskupa

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Nasz Patron

← O postaci Biskupa przypomina też rosnący w pobliżu szkoły dąb Władysław, posadzony w 2018 r.
 📷 S. Maliszewska

↑ Zespół Placówek Oświatowych w Ciecierzynie. Przedszkole i Szkoła Podstawowa im. bł. bpa Władysława Goral
 📷 S. Maliszewska

↑ Prace plastyczne uczniów
 📷 z Archiwum Zespołu Placówek Oświatowych w Ciecierzynie

Życie, postawa, nauczanie kapłana stało się inspiracją do stworzenia litanii, dzięki której wierni mogą wzywać jego wstawiennictwa celem wyproszenia łask. Jej autorem jest krewny rodziny Goralów – dr hab. Cezary Taracha, prof. KUL. Imię Władysława Goral pojawia się także w Litanii do Świętych i Błogosławionych KUL.

W sposób szczególny osoba duchownego przywoływana jest w Zespole Placówek Oświatowych w Ciecierzynie, któremu patronuje. Stało się tak na mocy uchwały rady Gminy Niemce z 18 czerwca 2010 r. Pamięć o patronie przejawia się nie tylko w tekście hymnu szkoły, który w sposób szczególny uwypukla cechy duchownego, ale także dzięki obchodzonemu uroczyscie od 13 czerwca 2011 r. święcie patrona szkoły. Ponadto organizowane są też konkursy, rajdy, wydarzenia kulturalne i sportowe, mające na celu przybliżenie młodzieży sylwetki Błogosławionego.

Litania do błogosławionego biskupa Władysława Goral

Kyrie elejson – Chryste, elejson – Kyrie elejson
 Chryste, usłysz nas, – Chryste wysłuchaj nas
 Ojcie z nieba, Boże, – zmiłuj się nad nami
 Synu, Odkupicielu świata, Boże, – zmiłuj się nad nami.
 Duchu Święty, Boże, – zmiłuj się nad nami.
 Święta Trójco, Jedyny Boże, – zmiłuj się nad nami.

Błogosławiony biskupie Władysławie –
módl się za nami
 Umiłowany synu Ziemi Lubelskiej,
 Czcigodny kapłanie lubelskiej diecezji,
 Skromny i pokorny pracowniku winnicy Pańskiej,
 Gorliwy duszpasterzu,
 Trójski przyjacielu dzieci i młodzieży,
 Roztropny wychowawco przyszłych kapłanów,
 Sługa Kościoła przepelziony głęboką wiarą,
 Miłośniku ewangelicznego ubóstwa,
 Apostole potrzebujących wrażliwy na ludzką biedę,
 Opiekunie osób opuszczonych i ubogich,
 Patronie ludzi pracujących,
 Niestrudzony organizatorze instytucji społecznych i charytatywnych,

Pasterzu wprowadzający pokój pośród bliźnich,
 Błogosławiony męczenniku czasu wojny,
 Świadku Chrystusa wytrwały w prześladowaniach,
 Orędowniku miłości z pokorą dźwigający krzyż udręczenia,
 Biskupie wierny do końca swemu powołaniu i miłosiernemu Bogu,
 Miłośniku czystych serc,
 Przykładzie ludzkiej dobroci i serdeczności,
 Cierpliwu służy konfesjonaliu w sakramencie pokuty,
 Nauczycielu otwarty na wszystkich ludzi dobrej woli,
 Kapłanie Kościoła Powszechnego

– Powierzyl mu palnę męczennictwa
 – I obdarzył go nieprzemijającą chwałą

Módlmy się.
 Wszchemogący Wielki Boże, z łaski Twojej biskup Władysław Goral przyjął w pokorze misterium cierpienia podczas okrutnych prześladowań okresu wojny.
 Spraw Panie, abymy czcili imię Błogosławionego pośród nas, i w ten sposób zasłużyli na jego orędownictwo przed Twoim tronem w niebie.
 Przez Chrystusa, Pana naszego.
 Amen.

↑ Tekst litanii do bł. bpa Władysława Goral
 📷 ze zbiorów C. Tarachy, krewnego biskupa

INSTYTUT
 PAMIĘCI
 NARODOWEJ

Wzór do naśladowania

W przestrzeni miejskiej Lublina wyróżnia się erygowana w 2004 r. parafia pw. bł. Biskupa Władysława Górala, mieszcząca się przy ul. Księdza Jerzego Popiełuszki 28b. Ponadto na skrzyżowaniu ul. Diamentowej z ul. Wrotkowską zlokalizowano rondo jego imienia.

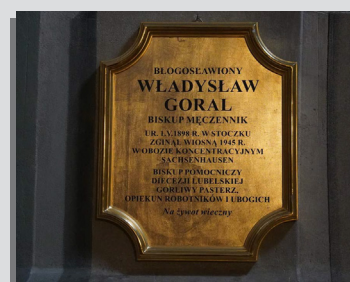
Szczególnym miejscem kultu ks. Górala jest również Archikatedra św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty w Lublinie. W świątyni znajduje się ołtarz poświęcony Biskupowi, umieszczony po południowej stronie, a w krypcie katedry tablica dedykowana jego pamięci.

Nazwisko Biskupa widnieje także na wykazie ofiar niemieckiej polityki represyjnej z lata 1939–1945, który umieszczono na jednej ze ścian budynku.

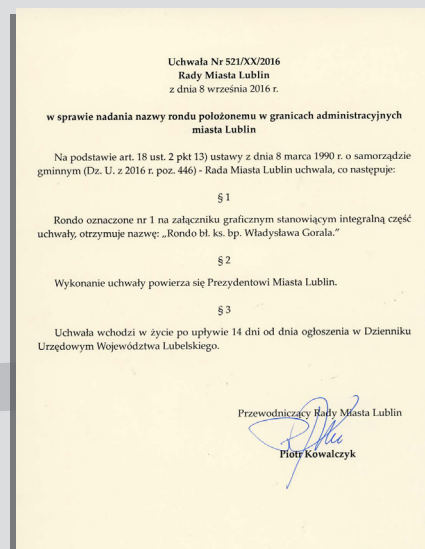

← W rodzinnych stronach biskupa, w miejscowości Dys, wytyczono ulicę nazwaną jego imieniem
📍 S. Maliszewska

→ Tablica na ołtarzu poświęconym
bł. Władysławowi Góralowi
w Archikatedrze Lubelskiej
📍 S. Maliszewska

→ Uchwała Rady Miasta Lublin z 8 września 2016 r. o upamiętnieniu bł. bp. W. Górala w przestrzeni miejskiej.
📍 ze zbiorów ks. R. Ogródnika, krewnego biskupa

↑ Kościół pw. bł. Biskupa Władysława Górala w Lublinie
📍 S. Maliszewska

Autorka: Kinga Żelazko

Recenzja: dr Paweł Sokołowski

Koncepcja graficzna serii: Paulina Żak

Skład: Anna Łukasik

Opieka merytoryczna: dr hab. Cezary Taracha (prof. KUL)

Konsultacja merytoryczna: ks. dr Robert Ogródnik

Redakcja: Grzegorz Makus, Łucja Okoń

Redakcja graficzna: Magdalena Śladecka

W wystawie wykorzystano zdjęcia: Archiwum Archidiecezjalne Lubelskie, Archiwum Gedenkstätte und Museum Sachsenhausen, Archiwum Sanktuarium w Licheniu, Archiwum Uniwersyteckie KUL, Archiwum Zespołu Placówek Oświatowych w Ciecierzynie, Biblioteka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Biblioteka Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Lublinie, Muzeum Narodowe w Lublinie, Parafia pw. Matki Bożej Anielskiej w Staroście, Parafia pw. św. Jana Chrzciciela w Dysie, Zbiory prywatne krewnych biskupa: Jana Górala, Cezarego Taracha oraz ks. Roberta Ogródnika, zbiory rodziny Jana Filipka, Anna Łukasik, Sylwia Maliszewska, Magdalena Wąjtowicz

Fotografie wykorzystane w panelu tytułowym: Biskup Władysław Góral, dowód osobisty, ks. W. Góral w czasach studenckich, ks. W. Góral podczas uroczystości przyjęcia święceń biskupich, Biskup W. Góral w otoczeniu siostr ze Zgromadzenia Sług Jezusa 📍 ze zbiorów Archiwum Archidiecezjalnego Lubelskiego, Władysław Góral w towarzystwie braci 📍 ze zbiorów J. Górala, krewnego biskupa,

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ